

VIGO Brukerforum 2024

Novari IKS

Agenda

Repetisjon av hovedtrekkene i ny opplæringslov som vil berøre VIGO

- Inntak / fagopplæring
- Oppfølgingstjenesten (OT)
- Voksenopplæring (VO)

Hva har vi gjort siden sist i VIGO

- Mange møter siden september i fjor – jobbet mye med ny opplæringslov med tanke på omprogrammering i VIGO
- Fokus på automatikk i VIGO så langt det lar seg gjøre
- Ikke alt er like rett fram
- Mer fokus på fagopplæring, inntak, VO og OT som en enhet.
- Fra inntak sitt ståsted gjelder de største endringene Rettsberegning, Omvalg og Preutfylling
- Fra fagopplæring sitt ståsted gjelder de største endringene samarbeidsorgan, kontraktformular, yrkesfaglig rekvalifisering, meropplæring, modulstrukturert opplæring, årlig rapportering.
- Vi har ikke nødvendigvis svar på alt
- Året som kommer blir et prøveår

Grunnleggende ungdomsrett (§ 5-1)

- **Nytt:** Rett til opplæring fram til oppnådd yrkeskompetanse eller studiekompetanse. Gjelder både opplæring i skole og opplæring i bedrift.
- **Nytt:** Innebærer rett til **opplæring i ikke-beståtte** enkeltfag
- Frist for å benytte ungdomsretten: Det skoleåret som begynner det kalenderåret søkeren fyller 24 år
- Betyr: Går fra en utelukkende kvantitativ avgrensning (antall år + tidsfrist) til en avgrensning som både er kvalitativ (oppnådd studie/yrkeskompetanse) og kvantitativ (tidsfrist for ungdomsretten)
- **Nytt:** Kan velge videregående opplæring for voksne etter § 18-3 fra det skoleåret som begynner det året de fyller 19 år. Før 19 år kreves fremdeles særlige grunner.

Grunnleggende ungdomsrett (§ 5-1)

- Må ha fullført norsk grunnskole eller tilsvarende (utdypet i opplæringsforskriften § 4-12, jf § 4-1)
- Fremdeles rett til ett av tre utdanningsprogram på Vg1
Derfor: **Må** føre opp tre utdanningsprogram.
Varianter av samme utdanningsprogram regnes som ett i juridisk forstand, selv om det teknisk sett er flere. Kan ha to i tillegg
- Fremdeles rett til Vg2/Vg3 innen utdanningsprogrammet.
Må fylle vilkår for inntak til Vg2/Vg3, jf opplæringsforskriften § 4-13, § 7-3.
- **Nytt:** Ikke lenger noe som heter "utvidet rett". Ungdomsretten (og voksenretten) gir nå rett til opplæring fram til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse.

Omvalgsrett for ungdom (§ 5-5)

- **Nytt:** Rett til ubegrenset antall omvalg før 19 år.
- Rett til ett omvalg hvis ikke gjort omvalg før 19 år
- Betyr:
 - Antallsbegrensningen opphører for omvalg **før** 19 år.
 - Ikke rett til omvalg etter 19 år hvis ett el flere omvalg før 19 år.
- 24-årsfristen utvides ikke ved omvalg.

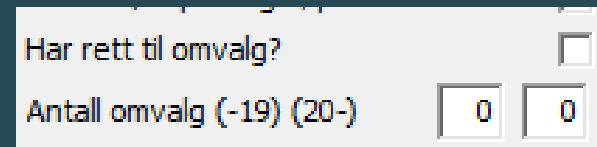
- **OBS!** Ungdom som har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse har ikke rett til omvalg etter opplæringsloven § 5-5.

Omvalgsrett for ungdom (§ 5-5)

- Hva er omvalg?
 - Konkret, operasjonell definisjon:

Har foretatt omvalg hvis elevhistorikken viser:

- To forskjellige programområder (grunnkoden) på samme nivå (Vg1/Vg2/Vg3),
og
 - var elev per 1. november (dvs ikke sluttet før 1. november)
og
 - Kursprosent mer enn 1/3 av det fastsatte timetallet for programområdet
- Felter som viser antall omvalg
 - 5A018 Omvalg/avvik utgår som rutine

Har rett til omvalg?

Antall omvalg (-19) (20-)

Rett til videregående opplæring for voksne (§ 18-3)

- Gjelder for søkere som:
 - Har fullført grunnskoleopplæring eller tilsvarende, og
 - **Delvis nytt:** Ikke har studiekompetanse eller yrkeskompetanse fra videregående opplæring
 - **Nytt:** Gjelder fra det skoleåret som begynner det kalenderåret søkeren fyller 19 år
 - **Nytt:** Rett til opplæring fram til én av tre søkte sluttkompetanser

Rett til yrkesfaglig rekvalifisering (§ 18-4)

- **Nytt:** De som har oppnådd en studie- eller yrkeskompetanse, har rett til opplæring fram til én ny yrkeskompetanse. Skal tas i VO.
- Kan også søkes direkte formidling i VIGO med riktig skolebakgrunn. Kontrakter kommer også direkte fra bedriftene.

Det er kun de som har én yrkes- eller studiekompetanse fra tidligere som vil ha rett til yrkesfaglig rekvalifisering. Hvis man har to sluttkompetanser, har man ikke rett til yrkesfaglig rekvalifisering. Retten gjelder uavhengig av om kompetansen ble oppnådd før eller etter den nye opplæringsloven trådte i kraft, og hvor den tidligere sluttkompetansen ble oppnådd.

UDIR bekrefter på direkte spørsmål:

Kun 1 sluttkompetanse fra før gir rett til yrkesfaglig rekvalifisering.

Har du f.eks. **2 sluttkompetanser** innenfor studieforberevende utdanningsprogram, så har du **ikke** rett på yrkesfaglig rekvalifisering.

Yrkesfaglig rekvalifisering fort.

Problemstilling:

Vg1 + Vg2 + Påbygg (har oppnådd studiekompetanse)

Lærefag (rett til yrkesfaglig rekvalifisering, ref kap. 7, § 18-4)

Vil nå flere ta påbygg før lærefag?

Vg1 + Vg2 + Lærefag (har oppnådd yrkeskompetanse)

Påbygg (påbyggingsrett, § 18-7)

Påbyggingsrett – for ungdom (§ 5-7)

Vilkår: Gjelder søkere som har **bestått fag- og yrkesopplæring** (i et opplæringsløp i tråd med læreplanverket som danner grunnlag for utstedelse av vitnemål. Fag-/svennebrev gjennom dagens praksiskandidatordning gir ikke rett til påbygging)

- Påbyggingsrett for ungdom L§ 5-7
 - Til og med det skoleåret som begynner det kalenderåret søkeren fyller 24 år
 - Kan velge påbygging for voksne etter § 18-7 fra det skoleåret som begynner det kalenderåret søkeren fyller 19 år
- Påbyggingsrett for voksne L§ 18-7
 - Fra og med det skoleåret som begynner det kalenderåret søkeren fyller 19 år

Felles:

- **Nytt:** Rett til meropplæring i ikke-beståtte enkeltfag fra påbygg
- **Nytt:** Ikke lenger krav om at fag- og yrkesopplæring må være bestått 2014 eller senere
- **Nytt:** Ikke lenger krav om at fag- og yrkesopplæringen må være fullført og bestått som en del av den grunnleggende ungdomsretten, eller innen utgangen av det kalenderåret søkeren fyller 24 år.

Spørsmål: Vil en som har påbyggingsrett etter § 5-7, men som ikke tar ut påbyggingsretten innen utgangen av det kalenderåret vedkommende fyller 24 år, senere ha påbyggingsrett etter § 18-7?

Svar: Ja, hvis søkeren fyller vilkåret om bestått fag- og yrkesopplæring (med unntak av de som mangler fellesfag).

NOVA IKS

Rettstyper og «rett til...»

Skille mellom rettstyper og «rett til...»

- Rettstyper
 - Ungdomsrett (U) – §5-1 og §5-5
 - Rett til opplæring som ungdom / omvalg / rett til meropplæring
 - Voksenrett (V) – §18-3
 - Rett til opplæring som voksen, hvis ikke oppnådd kompetanse som ungdom 19/24år
 - Ikke rett (I)
 - Alle som har oppnådd kompetanse
 - Fullføringsrett (F) utgår
 - 5A019 rettsberegning må fortsatt kjøres
- Rett til...
 - Rekvalifisering (J/N) – §18-4
 - Meropplæring (J/N) – følger av §5-1 og §18-3
 - Påbygging (§5-7, §18-7, uavklart, ikke pb-rett)

Oppnådd studie-/yrkeskompetanse

- Studiekompetanse

- Bevistype **VM** på et elevkurs med avsluttende kompetanse (studieforberedende og påbygg)
 - Merkes automatisk i VIGO med antall og årstall for oppnådd kompetanse
 - Kan også registreres manuelt
 - Overføres fra SAS etter utstedt vitnemål (fra offentlige og private skoler)

	Beregnet	Manuell
Studiekompetanse	0	
Yrkeskompetanse	0	

- Yrkeskompetanse

- Bestått fagprøve (fra VIGO)
- Bevistype **VM** på et elevkurs med avsluttende kompetanse (yrkesfag)
 - Merkes automatisk i VIGO med antall og årstall (siste hvis flere) for oppnådd kompetanse
 - Kan også registreres manuelt
 - Overføres fra SAS etter utstedt vitnemål (fra offentlige og private skoler)

Rett til...

- Yrkesfaglig rekvalifisering
 - Oppnådd studiekompetanse = 1 og yrkeskompetanse = 0
 - Oppnådd studiekompetanse = 0 og yrkeskompetanse = 1
 - Beregnes ut fra informasjon om oppnådd kompetanse
 - Merking vises i 2S001 Søker, 4S001 Elev og Person i opplæring

Har rett til yrkesfaglig rekvalifisering? ☒				
	Beregnet		Manuell	
Studiekompetanse	0		1	2023
Yrkeskompetanse	0			

Rett til...

- Meropplæring (forskrift §4-3 -> §5-2)
 - Har et elevkurs på nivå 3 (avsluttende kompetanse)
 - Har ikke elevkurs med bevistype = VM (nivå 3)
 - Merking vises i 2S001 Søker, 4S001 Elev og Person i opplæring
 - Retten til meropplæring i faget faller bort ved bestått NUS-eksamen
 - Blir stående med U-rett (til 24 år)
 - Blir ikke preutfylt
 - Blir merket i VIGO
 - Ikke bestått fag-/svenneprøve tilknyttet kontrakt
 - Ny **fagstatus** i SAS og VIGO for Meropplæring – viktig for opplæring i enkeltfag mens man er i ordinær opplæring – ikke i konflikt med Karakterstatus for NUS
- Melding til søker i 5A121 om «rett til...» (yrkesfaglig rekvalifisering og meropplæring)

Rett til...

- Påbygging
 - Merking av Søker manuelt – vurdering som i dag
 - Merking av Elevkurs ved overføring fra søker til elev (5A001)
 - Merking av Elevkurs overført fra VO (etter korrekt §§)
 - Ved oppnådd yrkeskompetanse: Søker kan ha rett til både påbygging og rekvalifisering – ikke gjensidig utelukkende
 - Fremdeles rettstype = Ikke rett (I) + evt. tilleggspoeng på påbyggingsønskene + hake for lovhjemmel.
- Fra Lånekassen 20.9.2024: bruker verken ungdomsrett eller påbyggingsrett lenger, men oppnådd studie- eller yrkeskompetanse
- Antar at Udir vil ha lovhjemmelen

Preutfylling

- Alle med ungdomsrett (under 24 år, ikke oppnådd kompetanse)
- De med rett til meropplæring utelates
- De som holder på med avsluttende kompetanse utelates
- Hva med elever som har gjort omvalg til nytt vg1/vg2 og samtidig har rett til meropplæring og evt. tar opp fag som NUS om høsten?
- Ikke rett fram når man graver seg ned i materien

Rett til Oppfølgingstjenesten

- Oppfølgingstjenesten (OT) skal sørge for at ungdom mellom 15 og 24 år som ikke har oppnådd yrkes- eller studiekompetanse, får tilbud om opplæring, andre kompetansefremmende tiltak eller arbeid.
- OT skal sikre tverretatlig samarbeid mellom ulike instanser med ansvar for målgruppa. OT skal formidle og samordne tilbudene.

(§ 9-4 i Opplæringsloven)

Hva kan OT bistå med?

Lage en plan sammen med ungdommen som på sikt skal føre fram til kompetanse innenfor vgo, eller arbeid

Råd og veiledning om utdanning og karriere

Finne alternativ aktivitet som en del av en framtidsrettet plan

Bistand til å kontakte aktuelle instanser og hjelpetjenester

Følge ungdommene til de er tilbake i opplæring

Hva er nytt i loven?

- Målgruppen til OT har økt når det gjelder alder: Fra ut skoleåret det året man fyller 21, til ut **kalenderåret** det året man fyller 24
- Tidligere var man ikke i OTs målgruppe hvis man hadde fullført, og ikke bestått.
- Fra 1. august 2024 er også disse ungdommene i OTs målgruppe helt til de har oppnådd yrkes- eller studiekompetanse

Disse ungdommene har rett til meropplæring ved en videregående skole – men fra OT har de rett til full oppfølging på lik linje med alle andre i målgruppa

Kan da ikke være såååå mange vel???

- For OT Østfold sin del, betydde utvidet alder en økning i overføring av ikke- søkere fra **738** i 2023, til **2193** i 2024.....
- Foreløpig vet vi ikke hvor mange det blir i gruppen som har fullført, og ikke bestått

Men alle må kontaktes og tilbys råd og veiledningssamtale....

Forberedende oppl. for voksne (FOV)

- Ny programområdekode (GSFOV0----)
- Hvert fag består av 4 moduler (fagkoder)
- Kun modul 4 er med i poengberegningen
- Utfyllende informasjon på novari.no

Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY)

- Pr nå gjelder dette 13 lærefag. Se informasjon på novari.no
- Programområdekode xxxxx3MV-- skal benyttes
- Felles modul for alle lærefagene:
 - Norsk og samfunnskunnskap: GNSV100 eller GNSV200 (spr.min)
- Lærefagene har fra 4 til 6 moduler (fagkoder)
- Midtveisvurdering ved avslutning i hver modul:
 - Karakteruttrykk: godkjent (GK) / ikke godkjent (IG)
- Før fagprøven skal kandidaten ha bestått en skriftlig eksamen (xxx3103)
- Opplæring avsluttes med en fagprøve

Rett til læreplass eller annet tilbud i vdg opplæring for voksne (§ 18-6)

- **Nytt:** Voksne som har lovfestet rett etter § 18-3, og som oppfyller vilkåra for å bli formidla til læretid i bedrift har rett til læreplass.
- Dersom de ikke får tilbud om læreplass, har de rett til et annet opplæringstilbud som gir grunnlag for den sluttkompetansen de er tatt inn på.
- Når voksne deltakere får opplæring i bedrift, gjelder kapittel 7 for den delen av opplæringen

Spørsmål:

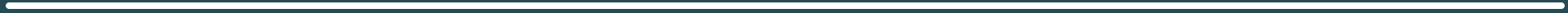
- Hvordan skal voksne formidles til læreplass?
- Fylkeskommunen må tilby annet opplæringstilbud for voksne dersom de ikke få læreplass. Hva er annet opplæringstilbud for voksne, er det Vg3 i skole?

Påbygging og opplæring fram til generell studiekompetanse for voksne (§ 18-7)

- **Vilkår:** Gjelder søkere som har bestått fag- og yrkesopplæring (i et opplæringsløp i tråd med læreplanverket som danner grunnlag for utstedelse av vitnemål. Fag-/svennebrev gjennom dagens praksiskandidatordning gir ikke rett til påbygging)
- Dei som har oppnådd yrkeskompetanse utan å ha bestått fellesfaga som normalt inngår i opplæringsløpet, har ikkje rett til påbygging, men rett til vidaregåande opplæring etter § 18-3 fram til generell studiekompetanse.
- **Nytt:** Voksne som har bestått fag- og yrkesopplæring, har rett til påbygg 4
- **Nytt:** Voksne som har bestått fag- og yrkesopplæring etter modulstrukturerte læreplaner, i ordningen fagbrev på jobb eller som praksiskandidat har voksenrett frem til generell studiekompetanse

Opplæringstilbud i videregående opplæring for voksne (§ 13-2)

- Søkjarane skal ikkje få tilbod om opplæring i heile fag eller modular som dei har fått godkjende gjennom realkompetansevurderinga.
- Søkjarane kan velje om dei vil bruke tilbod om formalisering av kompetansen eller få inntak til eit opplæringstilbod som gir éin av tre sluttkompetansar, jf. [opplæringslova § 18-3 andre ledd](#).

Elever/lærekandidater med varige, alvorlige funksjonsnedsettelse

v/Kari Wennemo, Oslo

- Hvordan forstå og fortolke opplæringsretten fram til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse for elever/lærekandidater med varige, alvorlige funksjonsnedsettelse, som aldri vil kunne oppnå studie- eller yrkeskompetanse, uansett ressursinnsats og varighet av opplæringsløpet?
- Verken opplæringsloven eller opplæringsforskriften tematiserer dette.

Elever/lærekandidater med varige, alvorlige funksjonsnedsettelse

Alternativer :

- **Bokstavtro lovtolkning**
Gi eleven/lærekandidaten inntil 9 års fulltids opplæring (f.o.m. 16 t.o.m. 24 år) i medhold av oppl. § 5-1 (og deretter ubegrenset jf oppl. § 18-3)
- **Meningsbærende lovtolkning**
Legge til grunn at eleven/lærekandidaten ikke har rett til mer opplæring når elevens/lærekandidatens individuelle opplæringsmål er nådd.
- Innebærer: Vurderer kompetanseoppnåelse **ut fra de målene eleven/lærekandidaten faktisk har**, og ikke ut fra de målene eleven/lærekandidaten **ikke** har.

Elever/lærekandidater med varige, alvorlige funksjonsnedsettelse

Meningsbærende lovforståelse – begrunnelse og forutsetninger:

- Fullføringsreformens og opplæringslovens forarbeider:
Legger vekt på at videregående opplæring (vgo) skal **forberede** til arbeid og videre utdanning. Vgo aldri ment som en permanent sysselsetting.
- Ved inntak/formidling til videregående opplæring bør det derfor legges vekt på at den enkelte får vgo som er riktig ut fra sine forutsetninger og behov.
- For elever/lærekandidater med varig og sterkt nedsatt funksjonsevne må det legges vekt på å gi opplæring inntil elevens/lærekandidatens individuelle kompetansemål i opplæringsplanen er nådd.
- **Krever en sakkyndig vurdering og en IOP som er konkret og målbar.**

